

A KOORDINÁTOROK CSOPORTJA ÁLTAL JÓVÁHAGYOTT MAGATARTÁSI KÓDEX A SZAKMAI KÉPESÍTÉSEK ELISMERÉSÉRŐL SZÓLÓ 2005/36/EK IRÁNYELVHEZ¹

A 2005/36/EK IRÁNYELV ALKALMAZÁSI KÖRÉBE TARTOZÓ NEMZETI KÖZIGAZGATÁSI GYAKORLATOK

Jogi nyilatkozat: ez a kódex jogilag nem kötelező erejű eszköz. Mindazonáltal a 2005/36/EK irányelven és az EK-Szerződésnek az EK Bíróság ítélkezési gyakorlata általi értelmezésén alapul. Ennek megfelelően, az említett jogalapok fényében kerülnek kivizsgálásra azok a panaszok, amelyek e kódexnek az illetékes hatóságok általi tiszteletben nem tartására vonatkoznak.

---

¹ Az Európai Unió Hivatalos Lapja – L 255., 2005.9.30.

I. INFORMÁCIÓ

	<p>1. A származási tagállam információs szolgálata által a kiutazó migráns munkavállaló részére nyújtandó információk</p>
<p>A. LEGJOBB GYAKORLAT</p>	<p><u>A migráns munkavállaló megkapja a B. oszlopban felsorolt információkat és/vagy dokumentumokat, továbbá a következőket:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) a fogadó tagállam és a más tagállamok által az irányelvhez kiadott nemzeti útmutató címe² (e-mail, honlap stb.), kérelemre nyomtatott példányt kell biztosítani; b) az EURES³ és az EURES tanácsadók honlapjának címe, ahol további információ található a fogadó tagállammal kapcsolatban (például munkalehetőségekről vagy a társadalombiztosításról); c) [a szolgáltatási irányelv végrehajtása esetén az eljárások teljesítése tekintetében illetékes egyablakos ügyintézési pont elérhetősége]⁴; d) kérelemre a migráns munkavállalót tájékoztatni kell arról, hogy arra a szakmára, amelyet a fogadó tagállamban gyakorolni szeretne, vonatkozik-e szabályozás ebben a tagállamban; az irányelv III. címe 1. fejezetének alkalmazási körébe tartozó szakmák esetén a migráns munkavállalót tájékoztatni kell arról, hogy az irányelv 11. cikke alapján milyen szintre sorolták be a fogadó tagállami képesítést; e) kérelemre tájékoztatni kell azt a migráns munkavállalót, aki egy másik tagállamban szeretne szolgáltatást nyújtani, arról, hogy kell-e nyilatkozatot benyújtani, és meg kell kapnia a képesítés ellenőrzésének alávétendő szakmák listáját, vagy az e lista elérhetőségére vonatkozó tájékoztatást; f) arra vonatkozó tájékoztatást, hogy hogyan juthat hozzá a hiteles fordításokat készítő fordítók listájához, ha létezik ilyen lista a származási tagállamban, amennyiben ez indokolt (lásd a 6. pontot).
<p>B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT</p>	<p><u>A migráns munkavállaló megkapja a következő információkat és/vagy dokumentumokat:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) a fogadó tagállamban működő információs szolgálat neve, címe, telefonszáma, telefax-száma, e-mail címe, és – ha van ilyen – honlap-címe; b) az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának⁵ honlap-címe, jelezve, hogy a honlapon elérhetők a következő dokumentumok: a 2005/36/EK irányelv, a felhasználói útmutató, a Magatartási Kódex, a szabályozott szakmák adatbázisa⁶; kérelemre nyomtatott formában rendelkezésére kell

² Útmutató áll rendelkezésre Olaszország és Svédország esetében.

³ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=hu>

⁴ E szabály akkortól alkalmazandó, amikor a tagállamban létrehozzák az egyablakos ügyintézési pontot.

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm

	<p>bocsátani az irányelvet, a felhasználói útmutatót és a Magatartási Kódexet; kérelemre nyomtatott formában rendelkezésére kell bocsátani a szabályozott szakmák adatbázisának megfelelő kivonatát;</p> <p>c) a migráns munkavállaló számára jelezni kell, hogy a képesítése milyen szintű besorolást kapott az irányelv 11. cikke alapján;</p> <p>d) az irányelvben felsorolt igazolásokat kibocsátó illetékes nemzeti hatóságok neve, címe, telefonszáma, telefax-száma, e-mail címe és honlapja, és különösen azon képesítések tekintetében, amelyeket a III. cím III. fejezete szerint feltétel nélkül elismernek, és amelyek kielégítik a minimális képzési feltételeket, és megfelelnek a következő dokumentumoknak: az úgynevezett „megfelelőségi igazolás” (VII. melléklet 2. pont); a képzés szabályozottságát tanúsító igazolás; a III. cím II. fejezete alá tartozó szakmák esetén a szakmai gyakorlat igazolása; szakmai gyakorlat igazolása (3. cikk (3) bekezdés és VII. melléklet 1.c) pont); olyan dokumentum, ha van ilyen, amely igazolja a helyes magatartást és jó hírnevet, továbbá a csődeljárás hiányát, a foglalkozás súlyos szakmai kötelességszegés vagy bűncselekmény miatti felfüggesztésének vagy a foglalkozástól való eltiltásnak a hiányát (VII. melléklet 1.d) pont), a büntetlen előélet igazolása (7. cikk e) pont); ha egyes dokumentumokból hiteles másolatra van szükség (lásd a kódex 5. pontját), akkor a migráns munkavállalót tájékoztatni kell arról, hogyan hitelesíthetetheti e dokumentumokat (a szükséges alakiságok és a kibocsátó hatóság);</p> <p>e) kérelemre a saját tagállam információs szolgálata a migráns munkavállaló számára további tájékoztatást ad és segítséget nyújt, ha az elismertetési eljárás során probléma merül fel (lásd a Magatartási Kódex 9.,10.,11.,12. és 14. pontját); azt is jeleznie kell a migráns munkavállaló felé, hogy az elismertetési eljárás során felmerülő probléma esetén felveheti a kapcsolatot a fogadó tagállam információs szolgálatával is, valamint, hogy ilyen esetben további tájékoztatást és segítséget nyújtanak számára (lásd a Magatartási Kódex 9.,10.,11.,12. és 14. pontját).</p>
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	a) <u>A migráns munkavállaló a B. oszlopban felsorolt információknál kevesebb tájékoztatást kap.</u>
	2. A fogadó tagállam információs szolgálata által a beutazó migráns munkavállaló részére nyújtandó információk
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p><u>A migráns munkavállaló megkapja a B. oszlopban felsorolt információkat és/vagy dokumentumokat, továbbá a következőket:</u></p> <p>a) a kérdéses tagállam által az irányelvhez létrehozott nemzeti útmutató címe (e-mail, honlap stb.), kérelemre nyomtatott példányt kell biztosítani;</p> <p>b) az EURES⁷ és az EURES tanácsadók honlapjának címe, ahol további információ található (például munkalehetőségekről vagy a társadalombiztosításról).</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p><u>A migráns munkavállaló megkapja a következő információkat és/vagy dokumentumokat:</u></p> <p>a) a fogadó tagállam információs szolgálata a migráns munkavállalót ahhoz az illetékes hatósághoz irányítja, ahová be kell nyújtania a kérelmét [vagy a szolgáltatási irányelv átültetése esetén az adott egyablakos ügyintézési ponthoz]⁸;</p>

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?lang=en

⁷ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=en>

⁸ Lásd a 4. lábjegyzetet

	<p>b) kérelemre a migráns munkavállalót tájékoztatni kell arról, hogy arra a szakmára, amelyet a fogadó tagállamban gyakorolni szeretne, vonatkozik-e szabályozás ebben a tagállamban az irányelv III. címe 1. fejezetének alkalmazási körébe tartozó szakmák esetén a migráns munkavállalót kérelemre tájékoztatni kell arról, hogy az irányelv 11. cikke alapján milyen szintre sorolták be a fogadó tagállami képesítést;</p> <p>c) ha a saját tagállam információs szolgálata még nem adott erről tájékoztatást, mert a migráns munkavállaló nem vette fel a kapcsolatot ezzel a szolgálattal: az Európai Bizottság Belső Piaci és Szolgáltatási Főigazgatóságának honlap-címe, jelezve, hogy a honlapon elérhetők a következő dokumentumok: a 2005/36/EK irányelv, a felhasználói útmutató, a Magatartási Kódex, a szabályozott szakmák adatbázisa; kérelemre nyomtatott formában rendelkezésére kell bocsátani az irányelvet, a felhasználói útmutatót és a Magatartási Kódexet; kérelemre nyomtatott formában rendelkezésére kell bocsátani a szabályozott szakmák adatbázisának megfelelő kivonatát;</p> <p>d) kérelemre a saját tagállamban működő információs szolgálat neve, címe, telefonszáma, telefax-száma, e-mail címe, és – ha van ilyen – honlap-címe (például annak érdekében, hogy a migráns munkavállaló megtudhassa, hogyan szerezhet be igazolásokat a saját tagállamában (lásd az 1.B.d) pontot);</p> <p>e) a migráns munkavállaló kérelmére annak a honlapnak a címe, ahol megtalálható az irányelvet átültető megfelelő jogszabály azon szakma tekintetében, amelyet a migráns munkavállaló gyakorolni szeretne; vagy a jogszabály elektronikus formában történő elküldése; kérelemre nyomtatott példányt kell biztosítani;</p> <p>f) a szakma gyakorlásával kapcsolatos jogszabályokra vonatkozó tájékoztatás (pl. szakmai testületnél történő nyilvántartásba vétel, a szakmával kapcsolatos jogok és kötelezettségek, szakmai továbbképzés, a tagokra vonatkozó szabályok, szociális jogalkotás, etikai szabályok stb.), valamint, adott esetben, tájékoztatás a szakszervezetekről és szakmai szervezetekről; ez a tájékoztatás megvalósulhat például olyan honlapok címének a megadásával, amelyek kifejezetten ezekkel a kérdésekkel foglalkoznak, vagy megadható a tájékoztatás elektronikus formában is;</p> <p>g) a szolgáltatást nyújtani kívánó migráns munkavállalókat tájékoztatni kell arról, hogy kell-e nyilatkozatot benyújtani, és arról, hogy az általuk gyakorolni kívánt szakma tekintetében van-e helye a képesítések ellenőrzésének;</p> <p>h) ha a kérelemnem tartozik a 2005/36/EK irányelv hatálya alá (pl. tanulmányi célú elismerés iránti kérelem), elegendő tájékoztatást kell a kérelmező részére nyújtani ahhoz, hogy a kérelmét átirányíthassa az illetékes szervhez;</p> <p>i) a migráns munkavállaló számára jelezni kell, hogy az elismertési eljárás során felmerülő probléma esetén felveheti a kapcsolatot a fogadó tagállam információs szolgálatával is, valamint, hogy ilyen esetben további tájékoztatást és segítséget biztosítanak..</p>
<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) <u>A migráns munkavállaló a B. oszlopban felsorolt információnál kevesebb tájékoztatást kap.</u></p>

II. DOKUMENTUMOK

	<p>3. Azok a dokumentumok, amelyeket a migráns munkavállalónak esetlegesen be kell nyújtania a fogadó tagállam illetékes hatóságához a letelepedés céljából</p>
<p>A. LEGJOBB GYAKORLAT</p>	<p>a) Az irányelv 12. cikkének alkalmazása esetén a saját tagállam illetékes hatósága átadja a fogadó tagállam illetékes hatósága részére azokat az információkat, amelyek lehetővé teszik az egyenértékű képzés státuszának tisztázását, lehetőség szerint az e Kódex A. mellékletében található dokumentum formájában.</p> <p>b) [A III. cím 1. fejezetébe tartozó szakmák tekintetében, ha a migráns munkavállaló nem képes megadni a szükséges információkat, a fogadó tagállam illetékes hatóságának kell megtalálni azon képzésre vonatkozó információkat, amelyben a migráns munkavállaló részt vett, az IMI⁹-t használva a megfelelő kérdések feltevéséhez].</p> <p>c) [Ha a fogadó tagállam illetékes hatóságának bármilyen kétsége vagy kérdése van a B. oszlopban felsorolt és a migráns munkavállaló által szolgáltatott dokumentumokkal kapcsolatban, akkor a kérdést az IMI-n keresztül teszi fel.]¹⁰</p>
<p>B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT</p>	<p>A migráns munkavállalótól a következő dokumentumok benyújtása kérhető:</p> <p>a) állampolgárság igazolása, például személyi igazolványának vagy útlevelének másolatával,</p> <p>b) az irányelv, 3(1). cikkének b) és c) pontja és 11. cikke szerinti szakmai képzettségi tanúsítvány vagy az előírt képzés megszerzését tanúsító okirat másolata, amely a szakma gyakorlásának a megkezdéséhez szükséges;</p> <p>c) az irányelv 12. cikkében említett képzés jellegére vonatkozó információ a szabványos formában (a Kódex A. mellékletében található dokumentum) – ha ezt a nyomtatványt a migráns munkavállaló megkapta a származási tagállamban –, vagy egyébként bármely más módon;</p> <p>d) a fogadó tagállam illetékes hatósága tanácsolhatja a migráns munkavállaló számára azt, hogy szolgáltatson információt a folyamatos szakmai fejlődéséről, azokról a szemináriumokról, és mindenfajta képzésről, amelyben az alapképzésen túl részt vett, mivel a kiegészítő képzések kompenzálhatják a képzések közötti lényeges különbségeket, és ezek révén a migráns munkavállalók elkerülhetik a kompenzációs intézkedéseket;</p> <p>e) a kérelmező szakmai gyakorlatának igazolása: amennyiben az ilyen szakmai gyakorlat a 2005/36/EK irányelv alkalmazásának előfeltétele (azaz amikor sem a szakmát, sem pedig a képzést nem szabályozzák a saját országában, de a szakmát szabályozzák a fogadó országban), és amikor a kérelmező érdeke az, hogy ilyen tájékoztatást adjon, mivel ezáltal részben vagy teljesen elkerülheti az alkalmassági vizsga teljesítésének kötelezettségét vagy az alkalmazkodási időszak teljesítését; bármilyen bizonyítási eszköz elfogadható, így a kérelmezőnek nem kell az illetékes hatóság által kiadott igazolást benyújtania; például a munkáltató által kiadott igazolást vagy bérkifizetési bizonylatot el kell fogadni a fogadó tagállamban; az azonban elengedhetetlen, hogy bármely bizonyítási eszköz egyértelműen</p>

⁹ Ha az adott szakma tekintetében elkezdik alkalmazni az IMI-t,

¹⁰ Lásd a 9. lábjegyzetet.

	<p>meghatározza a migráns munkavállaló által folytatott szakmai tevékenységet; a következő esetekben azonban a saját tagállam illetékes szerve által kibocsátott igazolásra lehet szükség: - a szakmai képzés szakmai gyakorlat alapján történő feltétel nélküli elismerése az irányelv 16–19. cikke szerint, lásd az irányelv VII. mellékletének 1.c) pontját; - harmadik ország képzésével rendelkezők három éves szakmai gyakorlatának igazolása, összhangban az irányelv 3. cikkének (3) bekezdésével; - ágazati szakmák esetén; például a 2005/36/EK irányelvben az általános és különös szerzett jogokra vonatkozó rendelkezéseken alapuló feltétel nélküli elismerés céljából (lásd a 23. cikk (1)–(5) bekezdését és a 27.cikk (1) bekezdését a szakorvosok, a 33. cikket és a 33a. cikket az ápolók, a 37. cikket a fogorvosok, a 39. cikket az állatorvosok, a 43. cikket és a 43a). cikket a szülész-nő, és a 49. cikk (2) bekezdését az építészek tekintetében), valamint szülész-nő és gyógyszerészek esetén, akiknek a képzését bizonyos körülmények között feltétel nélkül elismerik (lásd a 41. és a 45. cikk (3) bekezdését);</p> <p>f) a migráns munkavállaló erkölcsi bizonyítványát, továbbá, az azt igazoló dokumentumot, hogy nem jelentett csődöt és súlyos szakmai kötelességszegés vagy bűncselekmény miatt nem áll a foglalkozás felfüggesztése vagy a foglalkozástól való eltiltás hatálya alatt, illetve eskü alatt tett nyilatkozatot vagy ünnepélyes nyilatkozatot az irányelv VII. mellékletének 1.d) pontja szerint;</p> <p>g) orvosi alkalmassági igazolást (ha ez a követelmény saját állampolgárokra is vonatkozik) (az irányelv VII. mellékletének 1.e) pontja), amelyet egy illetékes hatóság állított ki, amely lehet magánorvos is (általános orvos vagy szakorvos a szükséges igazolástól függően);</p> <p>h) a kérelmező pénzügyi helyzetének és biztosításának igazolását (ha ez a követelmény saját állampolgárokra is vonatkozik) (a részleteket lásd az irányelv VII. mellékletének 1.f) pontjában);</p> <p>i) a VII. melléklet 2. pontjával összhangban az úgynevezett megfelelőségi igazolást azon képzések esetén, amelyek a III. cím III. fejezete szerint feltétel nélküli elismerésben részesülnek, és amelyek kielégítik a minimális képzési feltételeket;</p> <p>j) az irányelv 23. cikkének (6) bekezdésével összhangban az „elnevezés megváltoztatásáról szóló” igazolás azon képzések esetén, amelyek a III. cím III. fejezete szerint feltétel nélküli elismerésben részesülnek, és amelyek kielégítik a minimális képzési feltételeket, de amelyek elnevezése nem felel meg az irányelv megfelelő mellékletében felsorolt címeknek;</p> <p>k) a III. cím 1. fejezetébe tartozó szakmák tekintetében a fogadó tagállam illetékes hatósága kérheti a migráns munkavállalótól, hogy adjon tájékoztatást arról, hogy milyen képzésben vesz részt, ha ez szükséges annak megállapításához, hogy fennállnak-e lényeges különbségek az irányelv 14. cikkével összhangban (lásd a VII. melléklet 1.b) pontját). Ennek eredményeként, a fogadó tagállam illetékes hatósága szükség esetén felvilágosítást kérhet a tanulmányok teljes időtartamáról, a tanult tantárgyakról, azok arányáról, valamint adott esetben az elméleti és a gyakorlati rész közötti egyensúlyról; ha a kérelmező nem képes e felvilágosítást megadni, akkor a fogadó tagállam illetékes hatóságainak az információs szolgálatához, a kérelmező saját tagállamnak illetékes hatóságához vagy más illetékes szervhez kell fordulniuk; bármely olyan esetben, ha nem lehetséges felvilágosítást kapni a képzésről, akkor az illetékes hatóság a rendelkezésre álló információk alapján fog dönteni;</p> <p>l) ha a fogadó tagállam illetékes hatóságának bármilyen kétsége vagy kérdése merül fel az ebben az oszlopban felsorolt és a migráns munkavállaló által benyújtott dokumentumokkal kapcsolatban, akkor ezt közigazgatási együttműködés keretében jeleznie kell a saját tagállamban működő ugyanilyen hatóság felé.</p>
<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) A migráns munkavállalótól nem kérhető több tájékoztatás a képzéssel kapcsolatban, mint amennyi a B. oszlop k) pontjában található, mivel itt szakmai elismerésről, nem tanulmányi célú elismerésről van szó. Az elismerés nem tagadható meg pusztán azon az alapon, hogy a migráns munkavállaló nem képes felvilágosítást adni az abban a tagállamban folytatott tanulmányairól, ahol megszerezte képzését, és az eljárás ugyanezen okból nem lehet indokolatlanul késedelmes. Ebben az esetben az illetékes hatóság feladata az, hogy ezt az információt közigazgatási együttműködés útján beszeresse (lásd a k) pontot az elfogadható gyakorlat oszlopban).</p>

	b) A migráns munkavállalótól nem kérhető több dokumentum (pl. állampolgársági nyilatkozat a konzulátusáról) és/vagy több információ szolgáltatása, mint amennyi a B. oszlopban található (és/vagy előírt formában).
	4. Azok a dokumentumok, amelyeket a migráns munkavállalónak esetlegesen be kell nyújtania a fogadó tagállam illetékes hatóságához ideiglenes szolgáltatások nyújtása esetén
A. LEGJOBB GYAKORLAT	a) [Ha a fogadó tagállam illetékes hatóságának bármilyen kétsége vagy kérdése van a B. oszlopban felsorolt és a migráns munkavállaló által szolgáltatott dokumentumokkal kapcsolatban, ezt a kérdést az IMI-n keresztül kell feltennie.] ¹¹
B. ELFOGDHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Dátummal és aláírással ellátott nyilatkozat (az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése) a fogadó tagállam területén szolgáltatások nyújtására vonatkozó szándékról, megjelölve a migráns munkavállalót (személyazonosság, cím, szakma, letelepedés szerinti tagállam), az általa a fogadó tagállamban gyakorolni kívánt szakmát, valamint a biztosítótársaság neve, ha van ilyen, továbbá a szakmai felelősséggel kapcsolatos egyéb kollektív védelem szerződészáma vagy egyéb eszköze.</p> <p>b) Az állampolgárság igazolása (az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének a) pontja), például személyi igazolványának vagy útlevelének másolata.</p> <p>c) A jogszerű letelepedést tanúsító dokumentumok (az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontja); lásd azon dokumentumok listáját, amelyeket a tagállamok a Kódex B. melléklete¹² alapján szolgáltathatnak; minden esetben elengedhetetlen, hogy a dokumentum egyértelműen azonosítsa a migráns munkavállaló által gyakorolt szakmai tevékenységet.</p> <p>d) Ha a B. oszlop c) pontja szerint szolgáltatott dokumentum nem tanúsítja, hogy a migráns munkavállaló nem áll a foglalkozás gyakorlásától való eltiltás hatálya alatt (az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének b) pontja) a jogszerű letelepedést igazoló tanúsítvány szolgáltatásának idején, akkor e célból más dokumentum is szolgáltatható (pl. erkölcsi bizonyítvány, szakmai szervezet dokumentuma).</p> <p>e) A szakmai képzés megszerzését igazoló okirat egy példánya (az irányelv 7. cikk (2) bekezdésének c) pontja), amely az irányelv 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja szerint lehet előírt képzés megszerzését tanúsító okirat, képzettségi tanúsítvánnyal és/vagy szakmai tapasztalattal tanúsított képzés.</p> <p>f) Legalább két éves szakmai gyakorlat igazolása, ha sem a szakma, sem pedig a képzés nem szabályozott (az irányelv 7. cikke (2) bekezdésének d) pontja). Bármilyen bizonyítási eszköz elfogadható, így a migráns munkavállalónak nem kell az illetékes hatóság által kiadott igazolást benyújtania; például a munkáltató által kiadott tanúsítványt vagy bérkifizetési bizonylatot el kell fogadni a fogadó tagállamban, feltéve, hogy az egyértelműen meghatározza a migráns munkavállaló által folytatott szakmai tevékenységet. Ha a B. oszlop c) pontja szerint szolgáltatott dokumentum azt is tanúsítja, hogy a migráns munkavállaló rendelkezik két éves szakmai gyakorlattal a letelepedés szerinti tagállamban, akkor további dokumentum nem kérhető.</p> <p>g) A biztonsági szektorba tartozó szakmák esetén kérhető a büntetlen előélet igazolása (pl. erkölcsi bizonyítvánnyal).</p> <p>h) A feltétel nélkül el nem ismert és azon szakmák esetében, ahol a képzés ellenőrzése az irányelv 7. cikkének (4) bekezdése szerint indokolt, az eljárás</p>

¹¹ Lásd a 9. lábjegyzetet.

¹² A B. melléklet még nem elérhető

	<p>felgyorsítása érdekében a fogadó tagállam illetékes hatósága adott esetben ajánlhatja azt, hogy a migráns munkavállalók, különösen közvetlenül a nyilatkozat (lásd 8.B.(b) pontot) kézhezvételét követően, adjanak tájékoztatást az elvégzett képzésről. Ha a nyilatkozat kézhezvételét követő egy hónapon belül a migráns munkavállaló nem szolgáltatott ilyen információt, akkor a fogadó tagállam illetékes hatósága ezt köteles jelezni az információs szolgálatnak, a saját tagállam illetékes hatóságának vagy a saját tagállam bármely illetékes szervének annak érdekében, hogy ezt az információt megszerezze.</p> <p>Ha a fogadó tagállam illetékes hatósága nem ajánlotta a migráns munkavállalónak, hogy a nyilatkozat kézhezvételét követő egy hónapon belül szolgáltatson információt, akkor az illetékes hatóság a nyilatkozat átvételét követő első hónapon belül köteles ezt az információt beszerezni az információs szolgálaton, a saját tagállam illetékes hatóságán vagy bármely illetékes szervén keresztül. Ha minden erőfeszítése ellenére az illetékes hatóság nem tudta egy hónapon belül megszerezni az információt, akkor kérheti a migráns munkavállalótól az információ szolgáltatását. A migráns munkavállalóval fel kell venni a kapcsolatot, mihamarabb az illetékes hatóság megbizonyosodik arról, hogy nem tud semmilyen információt beszerezni a képzésről.</p> <p>Ha nincs rendelkezésre álló információ, akkor az illetékes hatóság a döntését az iratok és a rendelkezésre álló egyéb információk alapján hozza meg. Mivel a képzésre vonatkozó információ csak ahhoz szükséges, hogy azonosíthatók legyenek a képzések közötti olyan lényeges különbségek, amelyek hátrányt okozhatnak közegészségügyi vagy közbiztonsági szempontból, az illetékes hatóság csak e céllal összefüggő információkat kérhet, köztük a következőket: a tanulmányok teljes időtartama, a tanult tantárgyak, ezek aránya, valamint, adott esetben, az elméleti és gyakorlati képzés aránya.</p> <p>i) A feltétel nélkül el nem ismert és azon szakmák esetében, ahol a képesítés ellenőrzése az irányelv 7. cikkének (4) bekezdése értelmében indokolt, a fogadó tagállam illetékes hatósága tanácsolhatja azt a migráns munkavállalónak, hogy közvetlenül a nyilatkozat kézhezvételét követően (lásd a 8.B.b) pontot) szolgáltatson információt a szakmai gyakorlatáról, a folyamatos szakmai fejlődéséről, azokról a szemináriumokról és mindenfajta képzésről, amelyben az alapképzésen túl részt vett, mivel egyrészt így lehetséges, hogy elkerülje a képesítés ellenőrzését, vagy másrészt mert így a szakmai gyakorlat és a továbbképzések kompenzálhatják a képzések közötti lényeges különbségeket, és lehetővé tehetik a migráns munkavállalók számára, hogy elkerüljék a kompenzációs intézkedéseket.</p> <p>j) Ha a fogadó tagállam illetékes hatóságának bármilyen kétsége vagy kérdése merül fel az ebben az oszlopban felsorolt és a migráns munkavállaló által szolgáltatott dokumentumokkal kapcsolatban, akkor ezt közigazgatási együttműködés keretében jeleznie kell a saját tagállamban működő ugyanilyen hatóság felé.</p>
<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) A nyilatkozat beadásának határidőhöz kötése.</p> <p>b) A jogszerű letelepedés igazolására csak a saját tagállam illetékes szerve által kibocsátott igazolás elfogadása.</p> <p>c) A képesítés ellenőrzése érdekében a B. oszlop h) pontjában megjelölnél több információ igénylése.</p> <p>d) A B. oszlop i) pontjában említett dokumentumok benyújtását a képesítés ellenőrzésének előfeltételeként szabják meg.</p> <p>e) Több dokumentum bekérése (pl. a nyilatkozattal együtt a biztosítási szerződés egy példánya, vagy a biztosítótársaság által kiadott tanúsítvány) és/vagy a B. oszlopban fel nem sorolt információ és/vagy alakszerűség előírása.</p>
	<p>5. Milyen formában köteles a migráns munkavállaló a fogadó tagállam illetékes hatósága által kért dokumentumokat szolgáltatni</p>

A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) [Egyszerű fénymásolat: alapos gyanú esetén a fogadó tagállam illetékes hatósága leellenőrzi a saját tagállam illetékes hatóságánál a képesítés és/vagy a személyes adatok hitelességét az IMI segítségével]¹³</p> <p>b) [Ha hiteles másolat nem biztosítható¹⁴, a fogadó tagállam illetékes hatósága leellenőrzi a saját tagállam illetékes hatóságánál a képesítés és a személyes adatok hitelességét az IMI segítségével]¹⁵</p> <p>c) El kell fogadni minden dokumentum elektronikus formában történő benyújtását, ideértve a szolgáltatások ideiglenes nyújtásával kapcsolatos dokumentumok esetét is (nyilatkozat és csatolt iratok) [2009.12.28-ig lásd a lábjegyzetet] ¹⁶.</p> <p>d) Elektronikus aláírás elfogadása.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Az alapvető dokumentumok (szakmai képesítések, szerzett jogok igazolása, szakmai gyakorlat és „személyes adatok” igazolása) egyszerű fénymásolata: kétség esetén a fogadó tagállam illetékes hatósága kérheti a saját tagállam illetékes hatóságától a képesítés, az igazolás és/vagy a „személyes adatok” hitelességének megerősítését.</p> <p>b) Az alapvető dokumentumok hiteles másolata, amelyet bármely, a hitelesítésre feljogosított hatóság készít el (szakmai képesítések, szerzett jogok igazolása, szakmai gyakorlat és „személyes adatok” igazolása); ha hiteles másolat nem szerezhető be¹⁷, a fogadó tagállam illetékes hatósága közigazgatási együttműködés keretében ellenőrizheti a képesítés, az igazolás és/vagy a „személyes adatok” tartalmát és hitelességét.</p> <p>c) Letelepedés esetén a migráns munkavállaló számára felajánlható az a lehetőség, hogy egy szabályszerűen kitöltött kérelmező nyomtatványon (amelyet az illetékes hatóság biztosít) kérje az elismerést.</p> <p>d) A migráns munkavállaló számára felajánlható az a lehetőség, hogy szabványos dokumentumot használjon az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében előírt nyilatkozathoz.</p> <p>e) El kell fogadni, hogy a migráns munkavállalók az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilatkozatot elektronikus formában küldjék el. [2009.12.28-tól – a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv átültetésének határideje – az e) pont helyébe a következő rendelkezés lép: „el kell fogadni minden dokumentum elektronikus formában történő szolgáltatását, ide értve a szolgáltatások ideiglenes nyújtásának esetét is (nyilatkozat és csatolt iratok) a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó szakmák tekintetében”].</p>

¹³ Lásd a 9. lábjegyzetet

¹⁴ Lásd az ítélkezési gyakorlatban a 2002. március 21-én az Európai Közösségek Bizottsága kontra Olasz Köztársaság C-298/99. sz. ügyben hozott ítéletet.

¹⁵ Lásd a 9. lábjegyzetet

¹⁶ Az elektronikus dokumentumok elfogadása 2009.12.28. után lesz kötelező a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó szakmák esetén, összhangban a szolgáltatási irányelv (2006/123/EK irányelv) 8. cikkével.

¹⁷ Lásd a 14. lábjegyzetet

<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) A migráns munkavállaló nem kötelezhető arra, hogy eredeti¹⁸, vagy a konzuli hatóságok illetve a nemzeti közigazgatási szervek által (például a hágai egyezményben szereplő apostille útján) hitelesített dokumentumokat nyújtson be vagy arra, hogy a dokumentumokat olyan, szárazbélyegzővel ellátott papíron nyújtsa be, amely csak a fogadó tagállamban áll rendelkezésre.</p> <p>b) A letelepedés jogának vagy a szolgáltatásnyújtás jogának a megtagadása pusztán azon az alapon, hogy a migráns munkavállaló nem a szabványos dokumentumot használta.</p> <p>c) Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilatkozat elektronikus formában történő beküldésének elutasítása. [2009.12.28-tól – a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv átültetésének határideje – a c) pont helyébe a következő rendelkezés lép: „annak elutasítása, hogy minden dokumentum elektronikus formában is szolgáltatható a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó szakmák tekintetében”].</p>
<p>6. A fogadó tagállam illetékes hatósága által kért fordítások</p>	
<p>A. LEGJOBB GYAKORLAT</p>	<p>a) [Nem kell fordítást kérni, különösen az irányelv III. címének 3. fejezete alá tartozó szakmák tekintetében, figyelemmel arra, hogy a képzések elnevezését a 2005/36/EK irányelv melléklete tartalmazza; kétség esetén a saját tagállam illetékes hatóságához kell kérdéssel fordulni az IMI-n keresztül]¹⁹.</p>
<p>B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT</p>	<p>a) Fordítás csak akkor kérhető, ha az valóban²⁰ szükséges a kérelem elbírálásához.</p> <p>b) A hiteles vagy jóváhagyott fordítások igénylését az alapvető dokumentumok körére kell leszűkíteni (szakmai képesítések, szerzett jogok igazolása, szakmai gyakorlat és „személyes adatok” igazolása); (figyelemmel arra, hogy minél több hiteles vagy jóváhagyott fordításos dokumentumot kérnek a migráns munkavállalótól, az annál több költséggel jár számára)²¹. Az irányelv III. címe 3. fejezetének alkalmazási körébe tartozó szakmákra vonatkozó képesítések esetén el kell fogadni a nem hiteles fordításokat is; kétség esetén közigazgatási együttműködés keretében kell megkérdezni a saját tagállam illetékes hatóságát.</p> <p>c) Szabványos okmányok esetén, mint például személyi igazolvány, útleveél stb. nem kérhető hiteles fordítás.</p> <p>d) A származási tagállamból származó hiteles vagy jóváhagyott fordítást el kell fogadni a fogadó tagállamban; a migráns munkavállaló azonban szabadon dönthet arról, hogy mely tagállamban szeretné hitelesíttetni vagy jóváhagyatni a fordítást.</p>
<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) A fordításokkal kapcsolatos olyan követelmények, amelyek nem felelnek meg a B. oszlopban meghatározott előírásoknak.</p>

¹⁸ Lásd a 14. lábjegyzetet

¹⁹ Lásd a 9. lábjegyzetet.

²⁰ Példaként Svédországot lehet említeni, ahol bizonyos hatóságokhoz svéd, dán, norvég, finn, angol vagy francia nyelven is benyújthatók iratok.

²¹ Lásd a 14. lábjegyzetet.

	7. A dokumentumok összeállítása: a rendelkezésre álló idő és a letelepedés tekintetében hiányzó dokumentumok
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) A kérelmek feldolgozása kevesebb, mint irányelvben előírt három vagy négy hónapos határidő alatt.</p> <p>b) A kérelmek elektronikus úton történő feldolgozása [2009.12.28-ig, lásd a lábjegyzetet]²².</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Kérelemre az elismerési kérelem benyújtása előtt az illetékes hatóságoknak át kell adniuk a migráns munkavállaló számára azon dokumentumok teljes felsorolását, amelyeket a kérelmének alátámasztására kérhetnek tőle (ha ezt követően a jelölt e dokumentumokat benyújtja, a fogadó tagállam illetékes hatóságainak az aktát teljesnek kell tekintenie), kivéve, ha kellően indokolható további dokumentumok bekérése. Ha valamilyen dokumentumból hiteles fordításra van szükség (lásd a Kódex 6. pontját), akkor tájékoztatni kell arról, hogy ezt hol szerezheti be.</p> <p>b) Összhangban az irányelv 51. cikkének (1) bekezdésével, a fogadó tagállam illetékes hatósága köteles elismerni a kérelem kézhezvételét az átvételt követő egy hónapon belül, és köteles tájékoztatni a kérelmezőt arról, ha valamilyen dokumentum hiányzik, kifejezetten megjelölve, hogy mi hiányzik (pl.: a képesítés egy példánya, tájékoztatás a tanulmányok teljes időtartamáról, a tanult tantárgyak, ezek aránya, adott esetben az elméleti és a gyakorlati rész aránya stb.); az átvételi elismervényben a kérelmezőt figyelmeztetni kell arra, hogy a határidő nem kezdődik el mindaddig, amíg nem pótolja a hiányzó dokumentumokat.</p> <p>c) Amennyiben a migráns munkavállaló kifejezetten megkérdezi a fogadó tagállam illetékes hatóságától, hogy hiánytalanul benyújtotta-e a szükséges dokumentumokat, akkor joga van arra, hogy választ kapjon e kérdésre.</p> <p>d) A III. cím I. és II. fejezetének alkalmazási körébe tartozó szakmák esetében a kérelmezőket a három hónapos határidő lejárta előtt tájékoztatni kell arról, hogy a határidő egy hónappal meghosszabbodik, kivéve, ha az illetékes hatóság egyértelműen kimondta az átvételi elismervényben azt, hogy az eljárás 4 hónapig fog tartani.</p> <p>e) [2009.12.28-tól – a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv átültetésének határideje –: „a kérelmek feldolgozása elektronikus úton történik a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó szakmák tekintetében”].</p>
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	<p>a) Olyan további dokumentumok bekérése, amelyek nem szerepeltek az átvételi elismervényben a kérelmező számára átadott eredeti listán, kivéve, ha ez megfelelően indokolt, vagy olyan dokumentumok bekérése, amelyeket a migráns munkavállaló már benyújtott.</p> <p>b) Az irányelvben meghatározott határidő be nem tartása.</p> <p>c) A tájékoztatás elmulasztása vagy a B. oszlopban felsorolt információnál kevesebb tájékoztatás nyújtása.</p>
	8. A dokumentumok összeállítása: a rendelkezésre álló idő és a képesítések ellenőrzésével kapcsolatos hiányzó dokumentumok szolgáltatásnyújtás esetén (az irányelv 7. cikkének (4) bekezdése)

²² Az elektronikus dokumentumok elfogadása 2009.12.28. után kötelező lesz a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó foglalkozások esetén, összhangban a szolgáltatási irányelv (2006/123/EK irányelv) 8. cikkével.

A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) A 7. cikk (4) bekezdése szerinti ügyek elbírálására az irányelvben előírtnál rövidebb idő alatt kerül sor.</p> <p>b) Elektronikus úton küldött dokumentumok [2009.12.28-ig, lásd a lábjegyzetet]²³.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) A képzések ellenőrzése csak olyan szabályozott szakmák esetén lehet indokolt, amelyeknek közegészségügyi vagy közbiztonsági vonzata van, és amelyek nem részesülnek feltétel nélküli elismerésben. Ilyen előzetes ellenőrzés csak akkor lehetséges, ha az ellenőrzés célja a szolgáltatás igénybevevője olyan súlyos egészségkárosodásának vagy biztonsági károsodásának megelőzése, amelyet a szolgáltatás nyújtója szakmai képzésének hiánya okozna; ha ez nem lépi túl a cél érdekében szükséges mértéket.</p> <p>b) A nyilatkozat kézhezvételét követően az illetékes hatóság haladéktalanul ajánlhatja a migráns munkavállaló számára, hogy – adott esetben és a feltétel nélküli elismerésben nem részesülő szakmák esetén – adjon tájékoztatást a képzésről, a szakmai gyakorlatról, a folyamatos szakmai fejlesztésről, és/vagy a kiegészítő képzésekről/szemináriumokról. A képzés tekintetében az illetékes hatóság úgy is dönthet, hogy megkeresi az információs szolgáltatót, a saját tagállam illetékes hatóságát, vagy bármely egyéb szervezet, annak érdekében, hogy megszerezze a szükséges információt (lásd a 4.B. h)–i) pontot).</p> <p>c) A határozat meghozatalát érintő késedelem csak akkor indokolható, ha az alábbi nehézségek valamelyike merül fel: - hiányzik a 7. cikk (1) bekezdésében felsorolt információ; - hiányzik a 7. cikk (2) bekezdésében felsorolt egy vagy több dokumentum; - kétség merül fel a 7. cikk (2) bekezdésében felsorolt dokumentumok valamelyikének hitelessége vagy valóságtartalma tekintetében; - olyan esetekben, amikor a képzés ellenőrzése indokolt a feltétel nélküli elismerésben nem részesülő szakmák vonatkozásában, és az illetékes hatóság a nyilatkozat kézhezvételét követő első hónapon belül a migráns munkavállalótól, az információs szolgáltatót keresztül, vagy a saját tagállam illetékes hatóságától, illetve a saját tagállam bármely illetékes szervétől nem szerzett be a migráns munkavállaló képzésére vonatkozó semmilyen információt, vagy további információra van szüksége, vagy csak nemrég kapta meg az információt és nem volt még ideje azt megvizsgálni (lásd a 4.B.h) pontot). A késedelem okáról írásban kell tájékoztatni a migráns munkavállalót; különösen, ha nem találtak információt a képzésről, a fogadó tagállam illetékes hatósága köteles egyértelműen jelezni, hogy milyen lépéseket tett az információ beszerzésére, és megadni annak okait, hogy ez miért nem sikerült.</p> <p>d) A problémát a lehető legrövidebb idő alatt meg kell oldani, és ez nem lehet több egy hónapnál.</p> <p>e) Az illetékes hatóság általi döntéshozatalra rendelkezésre álló két hónapos határidő a felmerült probléma megoldásának időpontjában kezdődik (a saját tagállam illetékes hatósága megerősítette a dokumentum hitelességét vagy a migráns munkavállaló információt szolgáltatott a képzésről, vagy a fogadó tagállam illetékes hatósága információt szerzett magáról a képzésről stb.). Ha minden erőfeszítés ellenére teljességgel lehetetlen volt a fogadó tagállam illetékes hatósága számára a probléma megoldása az egyhónapos határidőn belül, akkor az illetékes hatóság köteles az egyhónapos időszak végét követő két hónapon belül döntést hozni.</p> <p>f) Ha a probléma nem oldható meg gyorsan, akkor a döntést az iratok és a rendelkezésre álló egyéb információk alapján kell meghozni.</p> <p>g) Annak a határozatnak, amely a migráns munkavállalóra vonatkozó kompenzációs intézkedést tartalmaz, magában kell foglalnia a 10.B.c) és a 12.B.b) pont szerinti információkat.</p> <p>h) [2009.12.28-tól – a 2006/123/EK szolgáltatási irányelv átültetésének határideje –: „Elektronikus úton küldött dokumentumok a szolgáltatási irányelv</p>

²³ Az elektronikus dokumentumok elfogadása 2009.12.28. után lesz kötelező a szolgáltatási irányelv alkalmazási körébe tartozó szakmák esetén, összhangban a szolgáltatási irányelv (2006/123/EK irányelv) 8. cikkével

	alkalmazási körébe tartozó szakmák esetén”].
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	<p>a) A 4.B. pontban fel nem sorolt dokumentumok bekérése.</p> <p>b) A határozat meghozatalának indokolatlan késedelme.</p> <p>c) A B. oszlop g) pontjában jelzettnél kevesebb információ szolgáltatása.</p>

III. KOMPENZÁCIÓS INTÉZKEDÉSEK

	9. A fogadó tagállamban való letelepedéshez szükséges alkalmassági vizsga
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) Gyakoriság: igény szerint, évente több mint két vizsgaidőszak.</p> <p>b) Felkészülés: kérelemre az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat tájékoztatást ad az esetleges előkészítő tanfolyamokról, az ajánlott irodalomról és vizsgateszt-mintákat szolgáltatót.</p> <p>c) A vizsgára való jelentkezéssel kapcsolatos problémák esetén az információ szolgálat és/vagy az illetékes hatóság segítséget nyújt a migráns munkavállaló számára.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Gyakoriság: igény szerint, évente legalább két vizsgaidőszak; a szezonális tevékenységek²⁴ tekintetében több vizsgát kell szervezni, és ezeket a vizsgákat a szezon első részére kell időzíteni.</p> <p>b) Az illetékes hatóság köteles a jelölt rendelkezésére bocsátani az alkalmassági vizsgák szervezéséért felelős nemzeti szervek listáját.</p> <p>c) Annak érdekében, hogy a migráns munkavállaló választani tudjon a vizsga és a képzési időszak között, az illetékes hatóságnak haladéktalanul tájékoztatnia kell őt a vizsga tartalmát és szervezését érintő lényeges kérdésekről (a rendelkezésre álló idő, írásbeli és/vagy szóbeli vizsga, választási lehetőségek stb.).</p> <p>d) Mivel a migráns munkavállaló a vizsgát választotta, az illetékes hatóságnak haladéktalanul értesítenie kell őt arról, hogy az alkalmassági vizsgára való jelentkezéshez milyen adminisztratív formai követelményeknek kell megfelelnie; lehetővé kell tenni, hogy az alkalmassági vizsgára egy nyomtatvány útján lehessen jelentkezni.</p> <p>e) A migráns munkavállaló számára lehetővé kell tenni a vizsga megismétlését. Azoknak a szabályoknak, amelyek arról rendelkeznek, hogy a jelöltek hányszor vizsgázhatnak, figyelembe kell venniük a nemzeti gyakorlatot (figyelemmel a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére).</p>
C. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Gyakoriság: kevesebb mint évi két vizsgaidőszak; szezonális tevékenységek esetén, kevesebb mint a B. oszlop a) pontjában jelölt.</p> <p>b) A B. oszlopban felsorolt információnál kevesebb tájékoztatás nyújtása.</p> <p>c) Kompenzációs intézkedés előírása anélkül, hogy a migráns munkavállaló számára lehetőséget adtak volna annak bizonyítására, hogy a hiányzó ismeretet vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai továbbfejlődés és/vagy szemináriumon való részvétel útján.</p>
	10. A fogadó tagállamban történő ideiglenes szolgáltatásnyújtáshoz szükséges alkalmassági vizsga
A.	a) Felkészülés: kérelemre az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat tájékoztatást ad az esetleges előkészítő tanfolyamokról, az ajánlott irodalomról és

²⁴ Különösen sfoktatók részére, ahogyan azt az eltéréseket engedélyező határozatok előírják (http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/general-system_otherprof_ski_instructors_en.htm)

LEGJOBB GYAKORLAT	<p>vizsgeszt-mintákat szolgáltató.</p> <p>b) A vizsgára való jelentkezéssel kapcsolatos problémák esetén az információs szolgálat és/vagy az illetékes hatóság segítséget nyújt a migráns munkavállaló számára.</p> <p>c) A migráns munkavállaló számára lehetővé kell tenni a vizsga megismétlését a sikertelen vizsgát követő egy hónapon belül.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Ha a migráns munkavállaló a nyilatkozathoz nem csatolt semmiféle információt a szakmai gyakorlatáról, a kiegészítő képzéséről és/vagy folyamatos szakmai fejlesztéséről, és/vagy szemináriumokon való részvételéről, akkor elsősorban lehetőséget kell számára biztosítani arra, hogy bizonyítsa azt, hogy a hiányzó ismeretet vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai fejlesztés és/vagy szemináriumon való részvétel útján.</p> <p>b) A vizsga gyakorisága: igény szerint, figyelemmel arra, hogy a vizsgát az azt előíró határozatot követő egy hónapon belül meg kell tartani.</p> <p>c) Abban a határozatban, amely a migráns munkavállalót arra kötelezi, hogy a vizsga letételével bizonyítsa, hogy megszerezte a hiányzó ismeretet, a jelöltet tájékoztatni kell a vizsga helyéről és időpontjáról, a vizsga tartalmáról és szervezéséről (a rendelkezésre álló idő, írásbeli és/vagy szóbeli vizsga, választási lehetőségek stb.). A határozatnak azt is jeleznie kell, hogy ha a vizsgára vonatkozó összes intézkedés nem valósul meg egy hónapon belül, ide értve a vizsgaeredmények kihirdetését is, akkor a migráns munkavállaló megkezdheti a szolgáltatás nyújtását.</p> <p>d) A migráns munkavállaló számára lehetővé kell tenni a vizsga megismétlését. Ilyen esetekben nem kell előlről kezdenie az egész folyamatot; a lehető leghamarabb új vizsgát kell szervezni. Azoknak a szabályoknak, amelyek arról rendelkeznek, hogy a jelöltek hányszor vizsgázhatnak, figyelembe kell venniük a nemzeti gyakorlatot (figyelemmel a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére)</p>
C. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Kompenzációs intézkedés előírása anélkül, hogy a migráns munkavállaló számára lehetőséget nyújtottak volna annak bizonyítására, hogy a hiányzó ismeretet vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai továbbfejlesztés és/vagy szemináriumon való részvétel útján.</p> <p>b) A B. oszlopban jelzettnél kevesebb információ szolgáltatása vagy kevesebb jog garantálása.</p>
11. A fogadó tagállamban való letelepedéshez szükséges alkalmazkodási időszak	
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) Kérelemre az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat tájékoztató jelleggel megismerteti a migráns munkavállalót a sikeres alkalmazkodási időszakokból levont tanulságokkal (például átadja az ajánlott irodalom listáját).</p> <p>b) Lehetőség szerint a migráns munkavállaló szabadon választhatja meg a gyakorlatvezetőjét és azt a munkahelyet, ahol eltölti az alkalmazkodási időszakot.</p> <p>c) Az alkalmazkodási időszak helyének találasával kapcsolatos problémák esetén az információs szolgálat és/vagy az illetékes hatóság segítséget nyújt a migráns munkavállaló számára.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Annak érdekében, hogy a migráns munkavállaló választani tudjon a vizsga és a képzési időszak között, az illetékes hatóságnak haladéktalanul tájékoztatnia kell az alkalmazkodási időszak tartalmát és szervezését érintő lényeges kérdésekről.</p> <p>b) Miután a migráns munkavállaló az alkalmazkodási időszakot választotta, az illetékes hatóságnak haladéktalanul értesítenie kell őt arról, hogy az alkalmazkodási időszakra való jelentkezéshez milyen adminisztratív formai követelményeknek kell megfelelnie.</p>

	<p>c) Ahol ez a fogadó ország nemzeti struktúrájában lehetséges, a migráns munkavállaló díjazásban részesülhet az alkalmazkodási időszak alatt; ez azonban nem teremt díjazáshoz való jogot; a migráns munkavállalót minden esetben tájékoztatni kell erről a kérdéstről.</p> <p>d) Ha nemzeti szinten szabályzatot határoztak meg a képzésben résztvevők tekintetében, ezt a migráns munkavállalókra is alkalmazni kell az egyenlő bánásmód elve alapján.</p> <p>e) A fogadó tagállam kijelölt intézményeket és/vagy a gyakorlatvezetőket bízhatja meg az alkalmazkodási időszak szervezésére vonatkozó feladatokkal. Az alkalmazkodási időszakra vonatkozó előírások nem lehetnek olyan jellegűek, hogy elriasszák a migráns munkavállalókat azáltal, hogy közvetett és aránytalan akadályokat állítanak fel (pl. túl messzire kellene utazni a képzés helyszínére, túlzottan korlátozó feltételek stb.). A migráns munkavállaló számára elérhetővé kell tenni az általa gyakorolni kívánt szakma tekintetében az alkalmazkodási időszak megszervezéséért felelős intézmények/személyek felsorolását.</p>
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	<p>a) Kompenzációs intézkedés előírása anélkül, hogy a migráns munkavállaló számára lehetőséget nyújtottak volna annak bizonyítására, hogy a hiányzó ismeret vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, és/vagy kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai fejlesztés és/vagy szemináriumon való részvétel útján.</p> <p>b) A B. oszlopban felsorolt információnál kevesebb tájékoztatás nyújtása.</p>
	12. A fogadó tagállamban történő ideiglenes szolgáltatásnyújtáshoz szükséges alkalmazkodási időszak
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) Kérelemre az illetékes hatóság vagy az információs szolgálat tájékoztató jelleggel megismerteti a migráns munkavállalót a sikeres alkalmazkodási időszakokból levont tanulságokkal (például átadja az ajánlott irodalom listáját).</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Ha a migráns munkavállaló a nyilatkozathoz nem csatolt semmiféle információt a szakmai gyakorlatáról, és/vagy a kiegészítő képzéséről és/vagy folyamatos szakmai továbbfejlődéséről, és/vagy szemináriumokon való részvételéről, akkor elsősorban lehetőséget kell számára biztosítani arra, hogy bizonyítsa azt, hogy a hiányzó ismeret vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai fejlesztés és/vagy szemináriumon való részvétel útján.</p> <p>b) Abban a határozatban, amely a migráns munkavállalót arra kötelezi, hogy alkalmazkodási időszak teljesítésével bizonyítsa, hogy megszerezte a hiányzó ismeret, a jelöltet tájékoztatni kell a képzési időszak kezdő időpontjáról, helyéről és tartamáról, valamint a képzési időszak tartalmáról; továbbá a szabályzatról és a díjazásról is. Az alkalmazkodási időszakot a határozatot követő egy hónapon belül le kell zárni és az eredményeket közölni kell; következésképpen alkalmazkodási időszakot csak akkor lehet javasolni, ha annak időtartama nem haladja meg az egy hónapos határidőt; a határozatnak azt is jeleznie kell, hogy ha az alkalmazkodási időszakot nem szervezik meg a határozatot követő egy hónapon belül, akkor a migráns munkavállaló megkezdheti a szolgáltatás nyújtását.</p> <p>c) Az alkalmazkodási időszakra vonatkozó előírások nem lehetnek olyan jellegűek, hogy elriasszák a migráns munkavállalókat azáltal, hogy közvetett és aránytalan akadályokat állítanak fel.</p> <p>d) Ahol ez a fogadó ország nemzeti struktúrájában lehetséges, a migráns munkavállaló díjazásban részesülhet az alkalmazkodási időszak alatt; ez azonban nem teremt díjazáshoz való jogot; a migráns munkavállalót minden esetben tájékoztatni kell erről a kérdéstről.</p> <p>e) Ha nemzeti szinten szabályzatot határoztak meg a képzésben résztvevők részére, ezt a migráns munkavállalókra is alkalmazni kell az egyenlő bánásmód elve alapján.</p>

C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	a) Kompenzációs intézkedés előírása anélkül, hogy a migráns munkavállaló számára lehetőséget nyújtottak volna annak bizonyítására, hogy a hiányzó ismeretet vagy szaktudást megszerezte szakmai gyakorlat, kiegészítő képzés és/vagy folyamatos szakmai fejlesztés és/vagy szemináriumon való részvétel útján. b) A B. oszlopban felsorolt információnál kevesebb tájékoztatás nyújtása.
--	---

IV. DÍJAK

	<p>13. A migráns munkavállaló által a fogadó tagállamban fizetendő díjak letelepedés esetén, és a képesítés 7. cikk (4) bekezdése szerinti ellenőrzése esetén (szolgáltatások nyújtása)</p>
<p>A. LEGJOBB GYAKORLAT</p>	<p>a) Díjmentesség</p>
<p>B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT</p>	<p>A migráns munkavállalótól díjazás kérhető a kérelmének elbírálásáért, az alkalmassági vizsgáért vagy az alkalmazkodási időszakért, amennyiben a következő feltételek teljesülnek:</p> <p>a) a díjak nem haladhatják meg a nyújtott szolgáltatás valós költségeit;</p> <p>b) a díjaknak összemérhetőnek kell lenniük a hasonló körülmények között a fogadó tagállam állampolgárai által fizetendő díjakkal;</p> <p>c) a díjak szintje nem lehetetlenítheti el az irányelvben biztosított jogok tényleges gyakorlását;</p> <p>d) átalánydíjak akkor alkalmazhatók, ha azok az egy kérelem elbírálására jutó átlagos költségre való hivatkozással indokolhatók.</p>
<p>C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT</p>	<p>a) Olyan díjak kiszabása, amelyek nem felelnek meg a B. oszlopban meghatározott előírásoknak.</p> <p>b) Díj kiszabása a 7. cikk szerinti nyilatkozattal kapcsolatban (a szolgáltatások szabad nyújtása); ez nem vonatkozik a 7. cikk (4) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó esetekre.</p>

V. AZ INDOKOLÁSSAL ELLÁTOTT HATÁROZATOKRA ÉS FELLEBBEZÉSEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK

	14. Az indokolással ellátott határozatokra és fellebbezésekre vonatkozó szabályok
A. LEGJOBB GYAKORLAT	<p>a) Az illetékes hatóság által elfogadott határozat említi a migráns munkavállaló fellebbezési jogát, meghatározva a követendő eljárást és különösen az érintett tagállamnál való fellebbezés benyújtására rendelkezésre álló határidőt.</p> <p>b) A migráns munkavállaló tájékoztatást kap a nem bírói úton zajló eljárásokról, különösen megkapja a SOLVIT honlap elérhetőségét.</p>
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>a) Minden határozatot indokolni kell.</p> <p>b) A migráns munkavállalót az illetékes hatóságnak tájékoztatnia kell a számára nyitva álló törvényi (vagy közigazgatási) fellebbezési jogról, meghatározva a követendő eljárást és az érintett tagállamban irányadó fellebbezési határidőket; arról is tájékoztatni kell, hogy milyen következményekkel jár az, ha a kérelmet elbíráló hatóság a rendelkezésére álló határidőn belül nem válaszol.</p> <p>c) A migráns munkavállaló kérelmére az információs szolgálat további tájékoztatást ad a SOLVIT-ról²⁵, és kérelemre segítséget is nyújt.</p>
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	<p>a) Indokolás elmulasztása vagy nem kielégítő indokolás nyújtása. A „tanulmányi célú elismerésre” hivatkozó indokolás nem elfogadható.</p> <p>b) A migráns munkavállaló fellebbezési jogáról szóló tájékoztatás elmulasztása.</p>

²⁵ <http://ec.europa.eu/solvit/index.htm>

VI. KOORDINÁCIÓ

15. Koordináció	
A. LEGJOBB GYAKORLAT	a) Rendszeres találkozók a különféle szakmákkal a tagállamokon belül foglalkozó illetékes hatóságok között a tapasztalatok cseréje céljából. b) Információs szolgálatok EU-szintű hálózata.
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	a) Rendszeres kapcsolattartás nemzeti szinten a nemzeti koordinátorok és az illetékes hatóságok között, közvetlenül vagy közvetítők útján. b) A különböző tagállamok koordinátorainak EU-szintű kapcsolattartása. c) Rendszeres kapcsolattartás az információs szolgálatok között.
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	a) A B. oszlopban említetttnél kevesebb kapcsolattartás vagy koordináció.

VII. NYELVI ISMERETEK

16. Nyelvi ismeretek	
A. LEGJOBB GYAKORLAT	a) A képesítés vagy a nyelvtudást igazoló dokumentum valódiságát érintő kétség esetén a fogadó tagállam illetékes hatósága közigazgatási együttműködés [és az IMI] ²⁶ segítségével kérheti a saját tagállam illetékes hatóságától a képesítés vagy a nyelvtudást igazoló dokumentum valódiságának megerősítését.
B. ELFOGADHATÓ GYAKORLAT	<p>A szakmai képesítések elismerése nem tehető függővé nyelvismerettől, kivéve, ha az a képesítés részét képezi (pl. logopédus). A nyelvi követelmények nem haladhatják meg azt a szintet, ami a szakmának a fogadó tagállamban való gyakorlásához szükséges és arányos. Ez csak egyénileg, esetről-esetre bírálható el; az alábbi dokumentumok bármelyike elegendő kell, hogy legyen a nyelvtudás tanúsítására.</p> <p>a) a fogadó tagállam nyelvén megszerzett képesítés másolata;</p> <p>b) a fogadó tagállam nyelvének/nyelveinek ismeretét tanúsító képesítés másolata (pl. egyetemi diploma, kereskedelmi kamarai képesítés, elismert nyelvi intézetek, mint például a Goethe Intézet által adott képesítés stb.);</p> <p>c) a fogadó tagállamban töltött korábbi szakmai gyakorlat igazolása;</p> <p>d) ha a migráns munkavállaló nem szolgáltat bizonyítékot az a)–c) pontok alapján, előírható megfelelő interjú vagy vizsga (szóbeli és/vagy írásbeli).</p>
C. ELFOGADHATA TLAN GYAKORLAT	<p>a) A szakmai képesítések elismerésének nyelvismerettől való függővé tétele, kivéve, ha az a képesítés részét képezi (pl. logopédus).</p> <p>b) Csak bizonyos típusú intézmények által kibocsátott igazolás elfogadása, és annak előírása, hogy a migráns munkavállaló eredeti, vagy a konzuli hatóságok illetve a nemzeti közigazgatási szervek által (például a hágai egyezményben szereplő apostille útján) hitelesített dokumentumokat nyújtsa be vagy arra, hogy a dokumentumokat olyan, szárazbélyegzővel ellátott papíron nyújtsa be, amely csak a fogadó tagállamban áll rendelkezésre.</p> <p>c) Vizsga szisztematikus elrendelése.</p>

²⁶ Lásd a 9. lábjegyzetet.

A. melléklet

A saját tagállam által nyújtandó tájékoztatás „a képesítések egyenlő kezeléséről” a 2005/36/EK irányelv 12. cikke alapján

1. A mindkét képesítés révén elérhető szakma és a tevékenységi kör meghatározása.

--

2. Annak megerősítése, hogy a 4. pontban említett képesítés ugyanazokat a jogokat biztosítja a szabályozott szakmának a saját tagállamban történő megkezdése és gyakorlása tekintetében, mint az 5. pontban említett képesítés, és e jogok rövid leírása

--

3. Annak jelzése, hogy a 4. pontban említett képesítés tekintetében egyenlő jogokat biztosítottak-e vagy más a helyzet

--

4. Az egyenértékűnek tekintett képzés szintjének és időtartamának leírása, valamint a képesítés bármely egyéb releváns jellemzőjének meghatározása

--

5. Azon képesítés meghatározása, amellyel a másik képesítés egyenértékűnek minősül

--

6. A képesítést adó illetékes hatóságok meghatározása.

B. MELLÉKLET
A 2005/36/EK IRÁNYELV 7 CIKKE (2) BEKEZDÉSÉNEK b) PONTJA SZERINTI
JOGSZERŰ LETELEPEDÉST IGAZOLÓ DOKUMENTUMOK KATEGÓRIÁI

I. Az alább felsorolt dokumentumokkal a fogadó tagállamban történő szolgáltatásnyújtás céljára igazolható, hogy a képesített szakember jogszerűen letelepedett a székhely szerinti tagállamban tevékenységei gyakorlása céljából, feltéve, hogy teljesülnek a következő feltételek:

- igazolják, hogy az adott személy már jogszerűen letelepedett¹ amikor első alkalommal benyújtotta a nyilatkozatot, és
- feltüntetik az érintett szakmát.

Nem írható elő további dokumentumok benyújtása, ha az említett dokumentum azt is igazolja, hogy a migráns szakember a jogszerű letelepedésre vonatkozó igazolás benyújtásakor nincs eltöltve a szakma gyakorlásától.

A) A SZAKMÁT A SZÉKHELY SZERINTI TAGÁLLAMBAN SZABÁLYOZZÁK

A következő dokumentumok közül csak egy kérhető a jogszerű letelepedésre vonatkozó igazolásként, és a migráns szakember dönti el, hogy azok közül melyik a legalkalmasabb erre a célra.

ÖNÁLLÓ VÁLLALKOZÓK

(Az alábbi dokumentumok elvileg minden tagállamban rendelkezésre állnak)

- Igazolás az illetékes hatóságtól, **vagy**
- Igazolás a tagállamok által a szakmához való hozzáférés feltételeinek és a szakma gyakorlásának szabályozásával megbízott szakmai szervezetektől, **vagy**
- A szakmai engedély másolata, **vagy**
- A kereskedelmi/gazdasági nyilvántartás másolata, **vagy**

(Az alább felsorolt további dokumentumok a megjelölt tagállamokban állnak rendelkezésre)

- Az illetékes hatóság által a szakemberekről vezetett nyilvántartás kivonata:

---

¹A 2005/36/EK irányelv 7. cikkének (2) bekezdésének b) pontja szerint a képesített szakember akkor jogszerűen letelepedett valamely tagállamban, ha az adott tagállamban jogosult a képesítésének megfelelő szakma gyakorlására. Ez azt jelenti, hogy amikor egy szakember egy másik tagállamban kíván szolgáltatást nyújtani, akkor ebben az időpontban nem lehet eltöltve tevékenységének a gyakorlásától a letelepedés szerinti tagállamban. Ez nem jelenti azt azonban, hogy az adott szakembernek ténylegesen gyakorolnia kell szakmáját a letelepedés szerinti tagállamban abban az időpontban, amikor más tagállamban kíván szolgáltatást nyújtani. Amennyiben azonban azt a szakmát, amire vonatkozóan az adott szakember képesítéssel rendelkezik a letelepedés szerinti tagállamban, a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban nem szabályozzák, a szakembernek bizonyítania kell, hogy az érintett tevékenységet a megelőző tíz év folyamán legalább két éven keresztül gyakorolta.

CY /AT (pszichoterapeuták, egészségpszichológusok, klinikai pszichológusok, zeneterapeuták és számviteli szakemberek: a jegyzék kivonatát az interneten keresztül kell kinyomtatni) /**LU**

vagy,

- Társadalombiztosítási igazolás:

BG – a társadalombiztosítási kiskönyv vagy az országos társadalombiztosítási intézet által kibocsátott dokumentum másolata / **LU**

vagy,

- Adóigazolás:

BG /EL /ES /LU

vagy,

- Erkölcsi bizonyítvány

BG (a megfelelő regionális bíróság vagy nyilvántartó szervezet adja ki)

vagy,

- Szakmai felelősségbiztosítási kötvény / igazolás:

BG/ PL (értékbecslők, ingatlankezelők, ingatlanügynökök – a szakmai engedélyen túlmenően)

vagy,

- Az önálló vállalkozót megbízó jogi személy nyilatkozata:

BG (az olyan önálló vállalkozók esetében, akik nem tagjai kamarának vagy szakmai szervezetnek);

ALKALMAZOTTAK

(Az alábbi dokumentumok elvileg minden tagállamban rendelkezésre állnak)

- Igazolás az illetékes hatóságtól, **vagy**

- Igazolás a tagállamok által a szakmához való hozzáférés feltételeinek és a szakma gyakorlásának szabályozásával megbízott szakmai szervezetektől, **vagy**

- A szakmai engedély másolata, **vagy**

(Az alább felsorolt további dokumentumok a megjelölt tagállamokban állnak rendelkezésre)

- Az illetékes hatóság által a szakemberekről vezetett nyilvántartás kivonata:

CY/ AT (pszichoterapeuták, egészségpszichológusok, klinikai pszichológusok, zeneterapeuták és számviteli szakemberek: a jegyzék kivonatát az internetről kell kinyomtatni) /**LU**

vagy,

A vállalat személyzeti nyilvántartásának kivonata:
FR (a temetkezési ágazatban)

vagy,

- Társadalombiztosítási igazolás:

BG – a társadalombiztosítási kiskönyv másolata / az országos társadalombiztosítási intézet által kibocsátott dokumentum / a munkavállalási kiskönyv másolata / **LU**

vagy,

- Adóigazolás,
BG / ES/ LU

vagy,

- Erkölcsi bizonyítvány:

BG (a megfelelő regionális bíróság vagy nyilvántartó szervezet adja ki)

vagy,

- Fizetési kimutatások

FR;

- Szakmai felelősségbiztosítási kötvény / igazolás:

PL (értékbecslők, ingatlankezelők, ingatlanügynökök – a szakmai engedélyen túlmenően);

B) A SZAKMÁT A SZÉKHELY SZERINTI TAGÁLLAMBAN NEM SZABÁLYOZZÁK

A következő dokumentumok közül csak egy kérhető a jogszerű letelepedésre vonatkozó igazolásként, és a migráns szakember dönti el, hogy azok közül melyik a legalkalmasabb erre a célra.

1) ÖNÁLLÓ VÁLLALKOZÓK

(Az alábbi dokumentumok elvileg minden tagállamban rendelkezésre állnak)

- Szakmai engedély, **vagy**

- A kereskedelmi/gazdasági/cégbírósági nyilvántartás másolata, **vagy**

- Szakmai testületektől származó igazolás, **vagy**

(Az alább felsorolt további dokumentumok a megjelölt tagállamokban állnak rendelkezésre)

- Társadalombiztosítási igazolás:

BG – a társadalombiztosítási kiskönyv vagy az országos társadalombiztosítási intézet által kibocsátott dokumentum másolata /**CY /LU /PT**

vagy,

- Adóigazolás:

BG /DE / /EL /ES /LU /UK (az HM Revenue and Customs, a brit adó- és vámhivatal által kiadott adózási információk vagy legutóbbi számlakivonat /**PT**

vagy,

Vállalkozási adó hivatkozási szám

UK

vagy,

- Héaregisztrációs adatok

UK

vagy,

- Erkölcsi bizonyítvány:

BG (a megfelelő regionális bíróság vagy nyilvántartó szervezet adja ki)

vagy,

- Az önálló vállalkozót megbízó jogi személy nyilatkozata:

BG /DE (azok a szabadfoglalkozásúak, akik önálló vállalkozóként nem tagjai kamarának (pl. idegenvezetők) kizárólag a velük szerződésben álló jogi személy által kiadott igazolásokat nyújthatnak be a helyi adóhatóság által kiadott dokumentummal együtt) / **UK**

vagy,

- Szerződések másolatai

UK

vagy,

- A könyvelőtől származó dokumentáció

UK

vagy,

- Az illetékes hatóság által kiadott, a jogszerű letelepedésre vonatkozó igazolás:

DK (szankciómentességet igazoló dokumentum) /**LT** (önálló vállalkozásról szóló igazolás) /**PL** (a IV. mellékletben szereplő szakmák esetében a vajdaságok elnökei vagy a vajdasági (tartományi) foglalkoztatási hivatalok által kiadott igazolás);

vagy,

- Az illetékes hatóság által kiadott, a bejegyzésre vonatkozó igazolás:
CZ (önálló tevékenységet végző egyéni vállalkozó esetében: az illetékes hatóság vagy a szakmai szervezet által a bejegyzésről kiállított igazolás) /**DK**.

2) ALKALMAZOTTAK

(Az alábbi dokumentumok elvileg minden tagállamban rendelkezésre állnak)

- Szakmai testületektől származó igazolás, **vagy**

- Szakmai engedély, **vagy**

- A megelőző tíz év folyamán legalább két év szakmai tapasztalatot tanúsító munkáltatói igazolás, adó- és társadalombiztosítási igazolásokkal együtt, **vagy**,

(Az alább felsorolt további dokumentumok a megjelölt tagállamokban állnak rendelkezésre)

- Társadalombiztosítási igazolás:

BG – (a társadalombiztosítási kiskönyv másolata / az országos társadalombiztosítási intézet által kibocsátott dokumentum / a munkavállalási kiskönyv másolata)/**LU /PT**

vagy,

- Adóigazolás:

BG /ES /LU /UK (az HM Revenue and Customs, a brit adó- és vámhivatal által kiadott adózási információk vagy P60 (a megelőző adóévre vonatkozó éves jövedelemkimutatás) másolata) /**PT**

vagy,

- Fizetési kimutatások:

BG /FR

vagy,

- Az illetékes hatóság által kiadott, a jogszerű letelepedésre vonatkozó igazolás:

DK (fegyelmi vétségekkel kapcsolatos szankciómentességet igazoló dokumentum) /**PL** (a IV. mellékletben szereplő szakmák esetében a vajdaságok elnökei vagy a vajdasági (tartományi) foglalkoztatási hivatalok által kiadott igazolás);

vagy,

- Az illetékes hatóság által kiadott bejegyzési igazolás:

ES (a közszférában és egészségügyi szakmákban dolgozó alkalmazottak esetében

II. A következő dokumentumok valamelyike kérhető, ha az 1) pontban felsorolt dokumentumok nem igazolják, hogy a migráns szakember a jogszerű letelepedésre

vonatkozó igazolás benyújtásakor nincs eltiltva a szakma gyakorlásától. Ebből a dokumentumból egyértelműen ki kell derülnie, hogy a személy nincs eltiltva a szakma gyakorlásától. Amennyiben a szakma a székhely szerinti tagállamban szabályozás alá esik, az alább felsorolt dokumentumok bekérésére csak kivételes esetekben kerülhet sor, mivel elviekben az I.A. pontban felsorolt hivatalos dokumentumokból mindig ki kellene derülnie annak, hogy az adott személy el van-e tiltva a szakma gyakorlásától.

- Bűnügyi/büntetőjogi nyilvántartás kivonata, **vagy**

- Az illetékes hatóság (pl. bíróság vagy rendőrség) által kibocsátott igazolás, amely szerint az adott személy nem szerepel a bűnügyi nyilvántartásban, **vagy**

- Szakmai testületektől származó igazolás.